

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 594/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Prima banka Slovensko, a. s., Hodžova 11, Žilina, zastúpenej spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Františka Sedlačka, PhD., LL.M., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 9 CoE 550/2016-59 z 28. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Prima banka Slovensko, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2018 doručená sťažnosť spoločnosti Prima banka Slovensko, a. s., Hodžova 11, Žilina (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 CoE 550/2016-59 z 28. novembra 2017, ktorou žiada vydať tento nález:

„I. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 28. 11. 2017 č. k. 9CoE/550/2016-59 porušené boli.

II. Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 28. 11. 2017 č. k. 9CoE/550/2016-59 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

III. Krajský súd v Trnave je povinný zaplatiť advokátovi sťažovateľa náhradu trov konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

2. Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľka bola ako oprávnená účastníkom exekučného konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 Er 737/2015 proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinná“), u súdneho exekútora JUDr. Martina Hermanovského (ďalej len „súdny exekútor“) pod sp. zn. EX 1442/2015 pre vymoženie sumy 11 980,21 € s príslušenstvom. Sťažovateľka sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi 12. júna 2015 domáhala vymoženia pohľadávky od povinnej z exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie č. II/2014-7285 z 30. decembra 2014 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“), ktorým bola zaviazaná povinná zaplatiť sťažovateľke sumu 1 220,07 € s úrokom z omeškania a nahradiť trovy konania. Rozhodcovský rozsudok sa stal podľa na ňom vyznačenej doložky vykonateľným 18. apríla 2015. Pohľadávka priznaná rozhodcovským rozsudkom bola založená na zmluve č. 99460/515567 o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania (kombinovaný úver – hypotéka a spotrebný úver) vo výške 39 874,53 € uzatvorenej medzi sťažovateľkou a povinnou 14. augusta 2007 (ďalej len „zmluva“). Pretože povinná porušila povinnosť

splácať úver riadne a včas, sťažovateľka vyhlásila jeho predčasnú splatnosť k 8. januáru 2014.

3. Okresný súd uznesením č. k. 12 Er 737/2015-21 z 11. mája 2016 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. S poukazom na § 44 ods. 2, 3 a § 243d ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zistil rozpor žiadosti o udelenie poverenia so zákonom. Vychádzal z toho, že podkladom na vykonanie exekúcie bol rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom spore. Právny vzťah medzi sťažovateľkou a povinnou založený zmluvou podliehal ustanoveniam § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pretože sťažovateľka je podnikateľom, ktorý pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej činnosti, a povinná je fyzickou osobou, ktorá preukázateľne nekonala v tomto vzťahu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa § 243d ods. 1 prvej vety Exekučného poriadku [prechodného ustanovenia zavedeného zákonom č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“) novelizujúceho i Exekučný poriadok s účinnosťou od 1. januára 2015] exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Podľa § 243d ods. 1 druhej vety Exekučného poriadku na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Okresný súd vzhľadom na toto ustanovenie preskúmal z úradnej povinnosti, či je exekučný titul v súlade so zákonom, a to z materiálnej i formálnej stránky, a dospel k záveru, že priznané plnenie exekučným titulom v súlade so zákonom nie je a exekučný titul má vady po materiálnej stránke – pretože návrh na vykonanie exekúcie podala sťažovateľka 12. júna 2015, nebol podaný v trojmesačnej

lehote plynúcej od 1. januára 2015. Okresný súd preto žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol.

4. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 12 Er 737/2015-21 z 11. mája 2016 odvolanie, ktorým navrhla odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu. Odvolanie odôvodnila tým, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil a jeho konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie. Poukázala na to, že rozhodcovský rozsudok sa stal vykonateľným až 18. apríla 2015 a sťažovateľka mohla preto podať návrh na vykonanie exekúcie až po tomto dni. Napadnuté rozhodnutie vedie k neakceptovateľnému záveru, že exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného pred 1. januárom 2015 nie je možné začať po 1. apríli 2015, aj keď samotné rozhodnutie nadobudlo vykonateľnosť až neskôr. Sťažovateľke tak bola odňatá možnosť dosiahnuť nútený výkon rozhodcovského rozhodnutia, ktorý má všetky atribúty vykonateľného exekučného titulu. Okresný súd nevzal do úvahy, že sťažovateľka podala návrh na vykonanie exekúcie bezodkladne po vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, a tiež opomenul otázku ochrany dobrej viery oprávneného a zjednodušene poukázal na to, že návrh bol podaný oneskorene. Neexistuje žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by sa oprávnený v takomto prípade nemohol domáhať v exekučnom konaní vymoženia pohľadávky na podklade rozhodcovského rozsudku. Rozhodnutie okresného súdu je pre sťažovateľku extrémne nespravodlivé, zasahuje do jej právnej istoty.

5. Krajský súd uznesením č. k. 9 CoE 550/2016-59 z 28. novembra 2017 rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Zdôraznil, že § 243d ods. 1 Exekučného poriadku jednoznačne špecifikuje rozhodcovské rozhodnutia, na ktoré sa vzťahuje tým, že ide o rozhodnutia vydané pred 1. januárom 2015. Pokiaľ by zákonodarca hodlal viazať špecifikáciu týchto rozhodnutí na ich právoplatnosť alebo vykonateľnosť, formuloval by takým spôsobom i právnu normu.

6. Uznesenie okresného súdu č. k. 12 Er 737/2015-21 z 11. mája 2016 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 9 CoE 550/2016-59 z 28. novembra 2017 nadobudlo právoplatnosť 19. júla 2018.

7. Sťažovateľka sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 CoE 550/2016-59 z 28. novembra 2017 odôvodnila tým, že právne závery krajského súdu sú zjavne neodôvodnené, arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Krajský súd interpretoval rozhodujúcu normu nesprávnym spôsobom, v dôsledku čoho sa sťažovateľke nedostalo takej súdnej ochrany, aká by jej v prípade ústavne konformného výkladu patrila. Sťažovateľka zopakovala dôvody uplatnené v podanom odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu, znova zdôraznila, že výkonu rozhodcovského rozsudku sa domáhala bezodkladne po nadobudnutí jeho účinnosti a uznesenie krajského súdu označila za prejav byrokratického formalizmu. Krajský súd podľa názoru sťažovateľky nevzal do úvahy, že sťažovateľka nemohla zachovať lehotu určenú v § 243d ods. 1 Exekučného poriadku z dôvodu, ktorý nemohla nijako ovplyvniť. Vzniknutá absurdná procesná situácia mala byť krajským súdom interpretačne preklenutá. Je neakceptovateľné, aby bola sťažovateľka sankcionovaná nevydaním poverenia na vykonanie exekúcie za situácie, keď si legitímne uplatnila svoju peňažnú pohľadávku a disponuje formálne i materiálne vykonateľným exekučným titulom. V materiálnom právnom štáte právo nesmie byť aplikované iba schematickým porovnaním skutkového stavu s textom normy. Povinnosť súdu nájsť právo znamená aj povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnou právnou normou sledované. Objektívna nemožnosť podať návrh na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote nemôže viesť k záveru, že exekúciu nemožno vykonať. Výkon rozhodnutia je pritom rovnako integrálnou súčasťou súdnej ochrany. Krajský súd mal pri aplikácii § 243d ods. 1 Exekučného poriadku vychádzať z racionálnej argumentácie, ktorá vylučuje akúkoľvek svojvôľu pri výklade. Interpretácia aplikovanej normy krajským súdom však zásadne poprela jej účel a význam. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pokiaľ tak krajský súd vo veci

sťažovateľky nepostupoval, porušil jej základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Sťažovateľka namieta porušenie týchto ustanovení ústavy a dohovoru:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

15. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom. Ústavný súd hodnotí, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený. Rovnako tak ústavný súd nezosúladzuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014). Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

16. Ústavný súd konštatoval už i to, že skutkové závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho preskúmania iba vtedy, ak by z nich vyodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

17. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

18. Z pohľadu ústavnoprávneho teda treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom môže mať za následok porušenie základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva (m. m.

I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011). Inými slovami, v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmavať príslušné právne predpisy a prax *in abstracto*, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

19. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

20. Sťažovateľka odôvodňuje sťažnosť na porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že rozhodnutie krajského súdu je založené na ústavne nesúladnej interpretácii § 243d ods. 1 Exekučného poriadku.

21. Podľa § 243d ods. 1 Exekučného poriadku exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

22. Krajský súd uznesenie č. k. 9 CoE 550/2016-59 z 28. novembra 2017 odôvodnil takto:

„Odvolací súd viazaný rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) po preskúmaní napadnutého uznesenia a tiež predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštalácie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach na toto poukazuje. Z dôvodu potreby vysporiadania sa s odvolacími námietkami a pre zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd považuje za potrebné dodať nasledovné...

... V predmetnej veci bola medzi povinným a oprávneným dňa 14. 8. 2007 uzatvorená zmluva o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania (ide tu o kombinovaný úver - hypotéka aj spotrebný úver). Predmetná zmluva spĺňa kritériá stanovené ustanovením § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, bola uzatvorená medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ide o spotrebiteľsky vzťah.

... Zo zákonného ustanovenia § 243d ods. 1 Exekučného poriadku vyplýva, že zákonodarca v týchto prípadoch jednoznačne špecifikoval rozhodcovské rozhodnutia, okrem iného tým, že ide o rozhodnutia vydané pred 1. januárom 2005, ktoré možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Z čisto jazykového resp. gramatického výkladu cit. ust. § 243d ods. 1 Exekučného poriadku vyplýva logický záver, že ustanovenie § 243d ods. 1 Exekučného poriadku sa výlučne týka rozhodcovských rozhodnutí vydaných pred 1. januárom 2015, pričom pojmom vydané treba rozumieť rozhodnuté, vyhotovené. Ak by nemal zákonodarca v úmysle trojmesačnú lehotu prioritizovať, bolo by znenie zákona v tomto smere aj štylizované, resp. zohľadnená možnosť plynutia lehoty na správoplatenie, respektíve vykonateľnosť rozhodcovského rozhodnutia.

... Vzhľadom na túto skutočnosť súd prvej inštalácie správne rozhodol, keď žiadosť o udelenie poverenia súdneho exekútora zamietol pre jej rozpor so zákonným ustanovením § 243d ods. 1 Ex. por. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštalácie ako vecne správne v zmysle § 387 CSP potvrdil.“

23. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal dostatočnú odpoveď na otázku, z akých dôvodov považoval rozhodnutie okresného súdu za vecne správne a z akých dôvodov je rozhodujúcim pre aplikáciu § 243d ods. 1 Exekučného poriadku dátum vydania rozhodcovského rozhodnutia, a nie iný moment, a tým primerane reagoval i na podstatné argumenty prednesené sťažovateľkou v jej odvolaní. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

24. Sťažovateľka však najmä namietala, že krajský súd vykladal § 243d ods. 1 Exekučného poriadku v rozpore s jeho účelom a zmyslom. Podľa presvedčenia sťažovateľky nemalo byť toto ustanovenie na jej vec použité vôbec, pretože rozhodcovský rozsudok v jej prípade síce bol vydaný pred 1. januárom 2015, avšak vykonateľným sa stal až po uplynutí trojmesačnej lehoty stanovenej v tomto ustanovení.

25. Podstatou právnych noriem obsiahnutých v § 243d ods. 1 Exekučného poriadku je v kontexte komplexnej zmeny právnej úpravy spotrebiteľského rozhodcovského konania účinnej od 1. januára 2015 určením lehoty troch mesiacov obmedziť začatie konaní o výkon rozhodcovského rozhodnutia vydaného podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2014. Ak je podaný návrh na vykonanie exekúcie po 1. apríli 2015, zákon výslovne vylučuje udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a vo vzťahu k rozhodcovskému rozhodnutiu, na základe ktorého nebol podaný návrh na vykonanie exekúcie v zákonom určenej lehote stanovuje, že takéto rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Zákonodarca v § 243d ods. 1 prvej vete Exekučného poriadku jednoznačne definoval rozhodcovské rozhodnutia, na ktoré sa toto ustanovenie vzťahuje, a to v závislosti odo dňa ich vydania.

26. Takto formulovaná norma nie je spätá ani s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých by sa odrážala kolízia ústavných princípov. Ako z argumentácie sťažovateľky vyplýva, sťažovateľka zrejme zastáva názor, podľa ktorého § 243d ods. 1 Exekučného poriadku dopadá iba na tie rozhodcovské rozsudky, ktoré boli

vydané pred 1. januárom 2015, avšak zároveň sa stali vykonateľnými v priebehu trojmesačnej lehoty ustanovenej týmto ustanovením. Dôsledkom tohto názoru by však potom bol zároveň aj záver, podľa ktorého bez akéhokoľvek časového obmedzenia možno začať exekučné konanie na podklade všetkých tých rozhodcovských rozsudkov, ktoré síce boli vydané pred 1. januárom 2015, avšak (z rôznych a akýchkoľvek dôvodov) sa vykonateľnými stali až po 1. apríli 2015. Ústavný súd však považuje takýto názor za neudržateľný, pretože je v priamom rozpore so zmyslom a účelom zavedenia zmeny právnej úpravy spotrebiteľského rozhodcovského konania, ktorým bolo posilnenie ochrany spotrebiteľa vytvorením osobitného spotrebiteľského rozhodcovského konania. Takýto názor sťažovateľky nie je inou interpretačnou alternatívou, ktorá by mohla požívať ústavnú ochranu a ktorej neakceptovanie by mohlo nasvedčovať porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces rozhodnutím krajského súdu vo veci sťažovateľky.

27. Pokiaľ sťažovateľka v týchto súvislostiach poukazuje na viac ráz ústavným súdom vyslovený názor, podľa ktorého všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov, aj tento názor smie dopadať iba na prípady, v ktorých popretie doslovného znenia právnej normy skutočne vyžaduje niektorý z uvedených dôvodov. Žiaden z nich však ani sťažovateľka výslovne nepomenúva, resp. jeho existenciu presvedčivo nezdôvodňuje. Ústavný súd v súvislosti s uvedeným princípom viac ráz zdôraznil i to, že aj v takýchto prípadoch sa všeobecný súd musí vyvarovať svojvôle, pretože viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy síce neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení, keďže nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona, avšak zároveň práve takto chápaná viazanosť štátnych orgánov zákonom je jedným z pilierov právnej istoty a materiálneho právneho štátu.

28. Pre úplnosť je potrebné poukázať i na to, že prechodné ustanovenia zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (§ 73 ods. 1) stanovujú, že ustanovenia zákona

o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015, pričom právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované. Je pritom zrejmé, že takýmto začatým spotrebiteľským sporom a zároveň do dňa nadobudnutia účinnosti zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní neskončeným rozhodcovským konaním je každé rozhodcovské konanie v spotrebiteľskej veci, ktoré nebolo právoplatne skončené do 31. decembra 2014. V takýchto konaniach môže oprávnený riadne pokračovať, čo poskytuje dostatočnú ochranu jeho právam. Tomu nebráni ani vydanie rozhodcovského rozhodnutia pred 1. januárom 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť a stalo sa vykonateľným po 1. apríli 2015, a teda na jeho podklade nebolo možné viesť exekúciu, pretože v zmysle § 243d ods. 1 druhej vety Exekučného poriadku takéto rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. To zároveň znamená, že sťažovateľka ani zmenou právnej úpravy nemôže utrpieť takú ujmu na svojich právach, ktorá by mohla odôvodňovať pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie a napadnutého rozhodnutia krajského súdu potrebu bližšie sa zaoberať možnosťou ústavnej nevyhnutnosti hľadania iného účelu a zmyslu § 243d ods. 1 Exekučného poriadku, než takého, aký mu pripísal krajský súd. Sťažovateľke postupom krajského súdu nebola odňatá možnosť dosiahnuť vydanie exekučného titulu, a tým ani vykonanie exekúcie na jeho podklade.

29. Pretože krajský súd interpretoval aplikované ustanovenia právnej úpravy spôsobom, ktorý nepovažuje ústavný súd za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, jeho rozhodnutie tak nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľné ani neudržateľné. Ústavný súd preto nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a jej práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 dohovoru) a postupom krajského súdu pri rozhodovaní o jej odvolaní. Sťažnosť sťažovateľky z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

30. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2018